

JOHN BANVILLE (cunoscut și sub pseudonimul Benjamin Black) s-a născut la 8 decembrie 1945 în Wexford, Irlanda. Și-a făcut studiile la Christian Brothers' School și St Peter's College, în orașul natal. A lucrat pentru compania aeriană Aer Lingus din Dublin, ceea ce i-a permis să călătorească prin toată lumea. A fost editor literar la *Irish Times* între 1988 și 1999. Cea dintâi carte a sa, *Long Lankin*, a fost publicată în 1970. După *Birchwood* (1973 – American-Irish Foundation Award, 1981), s-a dedicat „tetralogiei științifice” care l-a consacrat ca autor: *Doctor Copernicus* (1976 – Premiul James Tait Black Memorial), *Kepler* (premiul pentru ficțiune acordat de *The Guardian* în 1981), *The Newton Letter* (1982, ecranizat de Channel 4) și *Mefisto* (1986). *The Book of Evidence* (Guinness Peat Aviation Award, 1989, nominalizare la Booker Prize, 1989 – *Onorată instanță*, Editura Nemira, 2007) deschide faimoasa „trilogie artistică”, urmată de *Ghosts* (1993 – *Năluci*, Editura Nemira, 2008) și *Athena* (1995 – *Athena*, Editura Nemira, 2008). În 2005, i s-a decernat Man Booker Prize pentru *The Sea* (*Marea*, Editura Nemira, 2007), volum premiat în același an și cu Irish Book Awards Novel of the Year. Sub pseudonimul Benjamin Black au mai apărut *The Silver Swan* (2007), *The Lemur* (2008) și *Christine Falls* (*Christine Falls. Dosarul unei morți suspecte*, Editura Nemira, 2008), precum și alte volume.

BLONDA CU OCHI NEGRI

UN ROMAN
PHILIP MARLOWE

BENJAMIN BLACK

Traducere din limba engleză
OANA CHIȚU

NEMIRA

Era una dintre acele după-amiezi de vară, într-o marți, când te întrebi dacă nu cumva pământul s-a oprit în loc. Telefonul de pe masa mea aștepta de parcă ar fi știut că era supravegheat. Mașinile treceau în sus și-n jos pe strada de sub geamurile prăfuite ale biroului meu, iar câțiva oameni de treabă din orașul nostru frumosel se plimbau agale pe trotuar, în mare parte bărbați, cu pălării pe cap, umblând fără țintă. Am urmărit cu privirea o femeie ce aștepta culoarea verde a semaforului la colțul străzilor Cahuenga cu Hollywood. Avea picioare lungi, purta o jachetă pe trup, crem, cu umeri înalți și o fustă conică, albastru marin. Pe cap avea o pălărie micuță, ce arăta de parcă o păsăruică s-ar fi așezat într-o parte a coamei ei de păr și-și făcuse acolo cuib, bucuroasă. Femeia s-a uitat în stânga și în dreapta, apoi iar în stânga – ce fetiță cuminte trebuie să fi fost! –, apoi a traversat strada luminată de soare, pășind cu grație în urma propriei umbre.

Până acum fusese un sezon slab. Mă jucasem o săptămână de-a bodyguardul pentru un tip venit din New York, pe vapor. Omul se ținea mereu proaspăt bărbierit, purta un ceas de aur și un inel pe degetul mic, cu un rubin mare cât o mură încastrat. Zicea că e om de afaceri, așa că m-am hotărât să-l cred. Era îngrijorat și transpira mult, însă nu s-a întâmplat nimic rău, așa că mi-am încasat plata. Apoi Bernie Ohls de la Biroul Șerifului m-a pus în legătură cu o bătrânică

simpatică al cărei fiu dependent de droguri șterpeliase colecția de monede rare a răposatului ei soț. A trebuit să mă folosesc puțin de forța brută ca să recuperez bunurile, dar nu a fost nimic serios. Printre bani se aflau și unul cu efigia lui Alexandru cel Mare, și încă unul întruchipând profilul Cleopatrei, cu nasul ei baban – ce-or fi văzut toți la ea?

Soneria m-a anunțat că ușa din exterior fusese deschisă și am auzit o femeie traversând salonul de așteptare, apoi oprindu-se o clipă în fața biroului meu. Sunetul tocurilor înalte pe podeaua de lemn răscolește întotdeauna ceva în mine. Eram pe cale să o poftesc înăuntru, folosindu-mă de tonul meu grav ce parcă zicea „poți să te-ncrezi în mine, sunt un detectiv“, când femeia a intrat direct, fără să mai ciocăne.

Era mai înaltă decât mi se păruse de la fereastră. Înaltă și subțirică, avea umeri lați și talie de viespe. Cu alte cuvinte, fix pe gustul meu. Pălăria avea o voaletă delicată din mătase neagră, cu model, ce se oprea pe vârful nasului – și ce mai vârfl! Încoronarea unui nas foarte frumos, aristocratic, dar nu prea îngust sau lung, și în niciun caz ca trompa Cleopatrei. Femeia purta mănuși până la cot, crem deschis, asortate cu jacheta și făcute din pielea vreunei creaturi rare ce-și petrecuse scurta viață topăind pe stâncile din Alpi. Avea un zâmbet binevoitor, prietenos, atât cât îl afișa, și un pic aruncat într-o parte, într-un fel sardonice, atrăgător. Părul ei era blond, iar ochii îi avea negri; negri și adânci ca un lac de munte, cu pleoape îngustate cu finețe la colțurile exterioare. O blondă cu ochi negri – nu e combinația pe care să o întâlnești prea des. Am încercat să nu mă uit la picioarele ei. Era evident că zeul după-amiezilor de marți decisese că aveam nevoie de un mic impuls.

– Mă numesc Cavendish, a zis.

Am poftit-o să ia loc. Dacă știam că pe mine mă căuta, mi-aș fi pieptănat părul și mi-aș fi aplicat o picătură de parfum după urechi. Dar acum trebuia să mă suport așa cum eram. Și nu părea să dezaprobe prea mult ceea ce vedea. Femeia s-a așezat în fața biroului meu, pe scaunul pe care i-l arătasem și și-a scos mănușile, deget cu deget, analizându-mă cu ochii ei pătrunzători ca tăciunele.

- Cu ce vă pot ajuta, domnișoară Cavendish? am întrebat.
- Doamnă.
- Scuze! Doamnă Cavendish...
- Un prieten mi-a povestit despre dumneavoastră.
- Ah, da? Sper că de bine.

I-am oferit o țigară Camel din cutia pe care o țin pe masă pentru clienți, însă ea și-a deschis poșeta din piele și a scos o tabacheră din argint, pe care a deschis-o dintr-o singură mișcare, cu degetul mare. Sobranie Black rusești – ce altceva? Când am aprins un chibrit și l-am întins peste masă, ea s-a aplecat în față și și-a înclinat capul. Avea genele lungi și m-a atins scurt cu vârful unui deget în podul palmei. I-am admirat oja roz-perlat, dar nu am zis nimic. S-a așezat la loc în scaun, și-a pus un picior peste celălalt în fusta ei albastră și strâmtă și s-a uitat iar la mine cu privirea aceea rece, cercetătoare. Mă studia pe îndelete.

- Vreau să găsiți pe cineva, a spus.
- Bun. Și cine ar fi acea persoană?
- Un bărbat numit Peterson, Nico Peterson.
- Un prieten?
- Mi-a fost iubit.

Dacă tânăra se așteptase cumva să cascade gura șocat, atunci pesemne că a fost dezamăgită.

- A fost? am întrebat.
- Da. A dispărut destul de misterios, fără să-și ia măcar la revedere.
- Când s-a întâmplat?
- Acum două luni.

De ce așteptase atât până să apeleze la mine? Am hotărât să nu o întreb; sau cel puțin nu acum. Faptul că mă studia cu ochii ăia glaciali, din spatele voaletei negre, transparente îmi dădea un sentiment ciudat. Parcă eram urmărit printr-o ferăstruică secretă, spionat și evaluat.

– Spuneți că a dispărut, am continuat. A dispărut din viața dumneavoastră sau în general?

– Se pare că și una, și alta.

Am așteptat mai multe detalii, dar femeia nu a făcut decât să se relaxeze mai mult în scaun și să zâmbească iar. Surâsul acela: era ca și cum ar fi pus foc undeva în urmă cu mult timp, apoi îl lăsase să mocnească singur. Buza ei de sus era adorabilă, proeminentă, ca a unui bebeluș, moale și puțin umflată, ca și cum ar fi dat multe sărutări în ultima vreme, dar nu copiilor, în orice caz. Femeia trebuie să-mi fi simțit stânjeneala în legătură cu voalul, așa că și l-a ridicat de pe față. Fără el, ochii îi păreau încă și mai pătrunzători. În ei înota o nuanță lucioasă de negru care m-a făcut să înghit cu noduri.

– Povesteți-mi despre domnul Peterson, am zis.

– E destul de înalt, cam ca dumneata. Brunet. Bine făcut, dar delicat. Poartă o mustață ridicolă, în stilul lui Don Ameche¹. Se îmbracă elegant sau cel puțin așa era când primea sfaturile mele.

Scosese un portigareț scurt, din ebonită, din geantă și potrivea țigara rusească în el. Erau tare abile degetele ei; subțiri, dar puternice.

– Cu ce se ocupă? am întrebat.

Femeia și-a aruncat privirea spre mine, sclipind ca oțelul.

– Vrei să zici, din ce-și câștigă pâinea?

Clienta a părut să cântărească întrebarea.

– Se întâlnește cu indivizi, a răspuns.

De data asta, eu m-am înclinat pe spate.

– Cum adică? m-am mirat.

– Exact ce spun. Practic, de fiecare dată când îl vedeam era pe picior de plecare. „Trebuie să mă întâlnesc cu tipul ăsta.” „E cineva cu care trebuie să mă întâlnesc.”

Fata imita bine; începusem să-mi formez o imagine despre domnul Peterson. Nu părea genul ei.

– Atunci, era un om ocupat, am replicat.

– Mă tem că preocuparea lui dă rezultate slabe. Sau în orice caz, nu unele pe care să le observi sau să le fi observat eu. Dacă-l întrebi,

ți-ar spune că e impresar. Cei pe care trebuia să-i vadă atât de urgent aveau de obicei legătură cu unul dintre studiourile de film.

Era interesant cum tot alterna timpurile verbale. Oricum, aveam impresia că, pentru ea, păsăroiul ăsta de Peterson era de domeniul trecutului. Așa că de ce mai voia să-l găsească?

– Lucra în industria filmului? am întrebat.

– N-aș zice în. Bâjbâia, mai degrabă, pe la marginile ei. A avut ceva succes cu Mandy Rogers.

– Ar trebui să-mi sune cunoscut numele?

– Starletă – tipul ingenuiei, zicea Nico. Gândește-te la o Jean Harlow, dar fără pic de talent.

– Jean Harlow era talentată?

Femeia a zâmbit.

– Nico e ferm convins că toate găsculițele lui sunt lebede.

Mi-am scos pipa și am umplut-o. Mi-am dat atunci seama că ames-tecul de tutun pe care-l foloseam avea în el și puțin din sortimentul Cavendish. Am decis să nu împărtășesc această coincidență fericită cu clienta mea, imaginându-mi zâmbetul ei exasperat și tresărirea de dispreț din colțul gurii, care mi-ar fi întâmpinat remarca.

– Îl cunoșteți de mult pe domnul Peterson? am întrebat.

– Nu de mult.

– Cam cât ar însemna asta?

Femeia a ridicat ușor umărul drept.

– Un an? a răspuns ea sub forma unei alte întrebări. Să văd. Era vară când ne-am întâlnit. Poate august.

– Unde s-a întâlnit asta? Întâlnirea, vreau să zic.

– La Clubul Cahuilla. Îl știți? E în Palisades. Are terenuri de polo, piscine, sunt o mulțime de oameni vioi și scipitori. *Un loc în care pe un copoi ca tine nu l-ar lăsa să pășească dincolo de porțile controlate electronic.*

Nu rostise ultima frază, însă eu am auzit-o oricum.

– Soțul dumitale știe de existența lui? De relația ta cu Peterson?

– Chiar nu pot spune.

– Nu puteți sau nu vreți?

¹ Actor de film american (1908–1993) (n. tr.).

Re – Nu pot. U oameni și cărți

Femeia a privit scurt în jos, la mânușile crem așezate în poala ei.

– Domnul Cavendish și cu mine avem – cum să zic? Un acord.

– Și care ar fi acela?

– Sunteți ipocrit, domnule Marlowe. Sunt sigură că știți foarte bine la ce acord mă refer. Soțului meu îi plac poneii pentru polo și chelnerițele, nu neapărat în această ordine.

– Și dumneavoastră?

– Îmi plac multe lucruri. Cel mai mult muzica. Domnul Cavendish reacționează în două feluri la muzică, în funcție de starea în care se află și de cât de beat e. Ori îi face greață, ori îi vine să râdă. Și nu are deloc un râs melodios.

M-am ridicat de la masă, am mers cu pipa la fereastră și am rămas acolo uitându-mă în gol. Într-un birou de peste stradă, o secretară într-o bluză din tartan și purtând pe urechi căștile unui dictafon, stătea aplecată asupra mașinii ei de scris, tot bătând în taste. Trecusem de câteva ori pe lângă ea, pe stradă. Avea un chip mic și drăguț și un zâmbet timid; genul de fată care locuiește cu mama și gătește friptură pentru prânzul de duminică. E un oraș singuratic.

– Când l-ați văzut ultima dată pe domnul Peterson? am întrebat, privind-o în continuare pe domnișoara Remington.

În spatele meu nu se auzea nimic, așa că m-am întors. Evident, doamna Cavendish nu era pregătită să răspundă cuiva care stătea cu fundul la ea.

– Nu mă luați în seamă, am zis. Stau mult lângă fereastra asta și contemplu lumea și mersul ei.

M-am întors și m-am așezat din nou. Mi-am pus pipa în scrumieră și mi-am împreunat mâinile, proptindu-i bărbia în pumn pentru a-i arăta clienței mele cât de atent puteam să fiu. Femeia a hotărât să accepte demonstrația entuziastă a puterii mele depline și de nestrămutat de concentrare. Ea a zis:

– V-am spus când l-am văzut ultima dată – acum vreo două luni.

– Unde?

– La Calhuilla, cum spuneam. Într-o duminică după-amiaza. Soțul meu era ocupat cu un chukker foarte dificil. Chestia aia e o...

– O rundă la polo. Da. Știu.

Femeia s-a aplecat înainte și a scuturat câteva fire de scrum de țigară lângă pipa mea. O adiere slabă a parfumului ei a traversat biroul. Mirosea a Chanel No. 5, dar mie toate parfumurile îmi miroseau a Chanel No. 5 sau cel puțin așa mi se întâmplase mie până atunci.

– Domnul Peterson a dat vreun semn că ar fi fost pe cale să-și ia tălpășița? am vrut să știu.

– Să-și ia tălpășița. E o expresie cam ciudată.

– Pare mai puțin dramatică decât „să dispară“, cuvânt ales de dumneavoastră.

Femeia a zâmbit și înclinat scurt și sec din cap, încheind subiectul.

– Se purta ca de obicei, a zis. Poate un pic mai distrat, chiar un pic agitat – deși e posibil să mi se pară doar acum, privind înapoi.

Îmi plăcea cum vorbește; mă ducea cu gândul la zidurile acoperite de iederă ale colegiilor venerabile și la detaliile depozitelor de încredere, înscrise pe pergament, dintr-o casetă din cupru.

– Cu siguranță nu a dat niciun semn că ar avea de gând să – iar aici a zâmbit – își ia tălpășița.

Am stat puțin pe gânduri și am lăsat-o să mă observe meditănd.

– Spuneți-mi, am zis, când v-ați dat seama că nu mai poate fi găsit? Când ați decis că – acum venise rândul meu să zâmbesc – a dispărut?

– I-am telefonat de câteva ori, nu a răspuns. Apoi am mers la el acasă. Abonamentul la lapte nu fusese anulat, iar pe verandă se strânseseră ziarele. Nu-i stătea în fire să lase lucrurile astfel. Era grijuliu în unele privințe.

– Ați fost la poliție?

Ochii ei s-au deschis larg.

– La poliție? a spus, iar eu am crezut că avea să izbucnească în râs. N-ar fi ajutat cu nimic. Nico se fâstăcea când era poliția în preajmă și n-ar fi fost prea încântat s-o pun pe urmele lui.

– Se fâstăcea în ce fel? am întrebat. Ascundea ceva?
– Dar nu ascundem cu toții, domnule Marlowe? și și-a deschis iar larg pleoapele acelea minunate.

– Depinde.

– De ce?

– De multe lucruri.

Nu înaintam deloc și ne învârteam în cercuri din ce în ce mai largi.

– Dați-mi voie să vă întreb, doamnă Cavendish, dumneavoastră ce credeți că s-a întâmplat cu domnul Peterson?

Femeia a ridicat încă o dată aproape imperceptibil din umeri.

– Nu știu ce să cred. De aceea am venit la dumneata.

Am dat din cap – cu înțelepciune, speram eu – apoi mi-am ridicat pipa și mi-am făcut de lucru cu ea, tasând restul de tutun și așa mai departe. O pipă e un obiect foarte util când vrei să pari gânditor și profund.

– Pot să știu, am zis, de ce ați așteptat așa mult înainte să veniți la mine?

– A fost prea mult? Am tot sperat că voi primi vești de la el, că telefonul va suna într-o zi și că avea să-mi vorbească din Mexic sau din altă parte.

– De ce s-ar afla în Mexic?

– Atunci din Franța, de pe Coasta de Azur. Ori dintr-un loc mai exotic – Moscova, poate, Shanghai, nu știu. Lui Nico îi plăcea să călătorească. Îi potolea neliniștea.

Clienta s-a dat un pic mai aproape, arătând o fărâma de nerăbdare.

– Acceptați cazul, domnule Marlowe?

– Voi face tot ce-mi stă în putință, am replicat. Dar hai să nu-l numim caz deocamdată.

– Care vă sunt condițiile?

– Cele obișnuite.

– Nu pot spune că le cunosc.

Nici nu mă gândisem că le-ar ști.

– O sută de dolari avans și douăzeci și cinci pe zi plus cheltuieli în timpul investigației.

– Cât timp va dura investigația?

– Și asta depinde.

A tăcut un moment, iar ochii ei m-au privit iar ca și cum m-ar fi măsurat, făcându-mă să mă foiesc puțin.

– Nu m-ați întrebat nimic despre mine, a remarcat.

– Încercam să-mi dau seama pe ocolite.

– Ei bine, dați-mi voie să vă scutesc de un efort. Numele meu de fată e Langrishe. Ați auzit de Langrishe Frangrances, Inc.?

– Bineînțeles, am spus. Compania de parfumuri.

– Mama mea e Dorothea Langrishe. Era văduvă când a venit din Irlanda, aducându-mă cu ea și a deschis afacerea aici, în Los Angeles. Dacă ați auzit de ea, atunci știți cât succes a avut. Eu lucrez pentru ea – sau cu ea, așa cum preferă să zică. Rezultatul e că sunt destul de bogată. Vreau să-l găsiți pe Nico Peterson pentru mine. E un amărât, dar e al meu. Voi plăti oricât.

M-am gândit să mă joc iar cu pipa, dar am considerat că ar fi fost cam evident a doua oară. În schimb, i-am întors privirea, golindu-mi ochii de expresie.

– Cum am spus, doamnă Cavendish – o sută, bani jos, și douăzeci și cinci pe zi, plus cheltuieli. Pentru mine, toate cazurile sunt speciale.

Ea a zâmbit țuguindu-și buzele.

– Credeam că nu-l veți numi caz încă.

Am lăsat-o să se bucure de acea mică victorie. Am tras un sertar, am scos un contract standard și l-am împins pe masă, spre ea, cu vârful degetului.

– Luați asta cu dumneavoastră, citiți-l și dacă sunteți de acord cu termenii, semnați-l și aduceți-mi-l înapoi. Între timp, dați-mi adresa și numărul de telefon al domnului Peterson. Și, de asemenea, orice altă informație care considerați că mi-ar fi de ajutor.

Femeia a privit o vreme contractul, de parcă ar fi încercat să decidă dacă să-l ia sau să mi-l arunce în față. În cele din urmă, ea l-a ridicat, l-a împăturit cu grijă și l-a așezat în geantă.

– Are o casă în West Hollywood, în apropiere de bulevardul Bay City, a zis.

Clienta și-a deschis iar poșeta și a scos un carnețel îmbrăcat în piele și un stilou subțire, placat cu aur. A scris repede în carnet, apoi a rupt foaia și mi-a dat-o.

– Strada Napier, a spus. Fiți atent când o căutați, să nu treceți pe lângă ea. O puteți rata ușor. Nico preferă zonele izolate.

– Asta pentru că e așa timid, am spus.

Femeia s-a ridicat, în timp ce eu eram tot așezat. I-am adulmecat iar parfumul. Nu era Chanel no. 5, ci Langrishe. Cum se numea și ce număr avea, urma să descopăr eu...

– Trebuie să știi cum pot lua legătura și cu dumneavoastră, am adăugat.

Ea a arătat spre hârtia din mâna mea.

– Am trecut acolo și numărul meu de telefon. Sunați-mă ori-când e nevoie.

I-am citit adresa: Ocean Heights, numărul 444. Dacă aș fi fost singur, aș fi fluierat. Doar crema societății ajungea să locuiască acolo, pe străzile private spălate direct de valuri.

– Nu vă știu numele, am zis. Adică, numele de botez.

Pentru un motiv sau altul, asta a făcut-o pe femeie să se îmbujoreze puțin și să-și întoarcă privirea în jos, apoi să se uite iar iute la mine.

– Clare, a răspuns. Fără *i*. După ținutul nostru de origine, din Irlanda.

Femeia a făcut o grimasă plictisită.

– Mama e o nostalgică după bătrâna noastră țară.

Am pus pagina de carnețel în portofel, m-am ridicat și am ieșit de după birou. Oricât de înalt ai fi, există femei care te fac să te simți mai scund decât ele. Mă uitam în jos la Clare Cavendish, dar mă simțeam ca și cum aș fi privit, de fapt, în sus. Mi-a întins mâna, iar eu i-am strâns-o. Prima atingere dintre doi oameni, oricând de scurtă ar fi ea, e foarte importantă.

Am condus-o la lift, unde mi-a aruncat un ultim zâmbet zgârcit și apoi a plecat.

Înapoi în biroul meu, mi-am reluat locul de la fereastră. Domnișoara Remington încă bătea la mașina de scris, ca o fată vrednică ce era. Am încercat să o determin cu puterea minții să se uite la mine, dar în zadar. Și, oricum, ce-aș fi făcut atunci, aș fi dat din mână ca un tăntălău?

M-am gândit la Clare Cavendish. Ceva nu era curat. Ca detectiv, nu sunt complet necunoscut, dar de ce m-ar fi ales pe mine fiica Dorotheei Langrishe din Ocean Heights, care cunoștea mulți alți oameni de ispravă? Și de ce se încurcase, din capul locului, cu Nico Peterson care, conform descrierii ei, se dovedise a fi doar un vagabond de doi lei, îmbrăcat la patru ace? Erau niște întrebări lungi și complicate și mi-era greu să mă concentrez asupra lor în timp ce-mi aminteam ochii candizi ai Clarei Cavendish și sclipirea amuzată și atotștiutoare dinăuntrul lor.

Când m-am întors, am văzut portțigaretul pe colțul mesei, acolo unde-l lăsase. Ebonita avea același luciu negru ca al irișilor ei. Uitase să-mi plătească și onorariul. Dar nu părea să conteze.